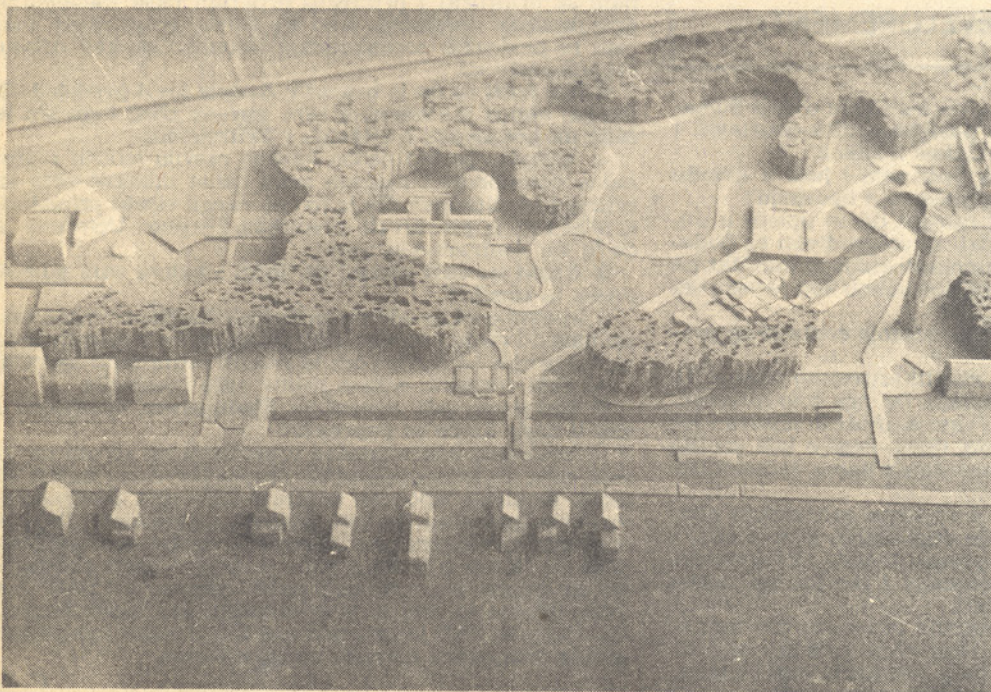

MEMORIJALNA PODRUČJA

Evokacija primjerena vremenu

● Realizira se projekt memorijalnog područja »Danica« blizu Koprivnice po zamisli Lenka Pleštine koju odlikuje novi pristup

Na slici: Maketa memorijalnog područja »Danica«

Snimio: D. Rendić

U toku je realizacija projekta Spomen-područja »Danica« u Koprivnici, pa je uprava Muzeja grada Koprivnice pozvala preživjele zatočenike da bi svojom suradnjom omogućili da se te namjene što autentičnije ostvare.

Autentična svjedočenja zabilježiti će se video-trakom, magnetofonom, fotografijom, filmom, da bi se pohranila u mnemocentru budućeg Spomen-područja. Centar je dio idejne studije Spomen-područja »Danica« mladog zagrebačkog arhitekta Lenka Pleštine spravljene za Samoupravnu interesnu zajednicu kulture u Koprivnici, koja je, u suradnji s Republičkom samoupravnom interesnom zajednicom kulture, nosilac projekta.

Plenština zamisao počiva na modernom poimanju vremena i prostora; cijeli kompleks prožet je promišljenim sadržajima

koji omogućuju dubinsko, saživiljeno doživljavanje strašne ratne epizode koja je odnijela dvije stotine života a doživotno obilježila živote više od pet tisuća ljudi, od kojih su mnogi osjetili nasilje i u drugim logorima.

U potki Pleština pristupa i evokacija je na te ljude, na taj logor zla i herojstva i preko toga na teror i patnju kao kategorije povampirenog ljudskog ponašanja, kao opomena: mi koji smo ovdje – ovdje smo preko onih ljudi kojih se ovdje sjećamo i koji nam poručuju – ne vratilo se.

Autor projekta dakle računa sa svakodnevnim propitivanjem posjetilaca o genezi zločina na njegovu autentičnu izvoru. On zamišlja cijeli niz objekata i prostora kojima inicira naznačen smjer razmišljanja: najveću površinu pokriva spomen-park s jezercem, i fleksibilnim dječjim igrali-

štima, spomen-muzej (u koji će se preseliti odjeljak NOB-a Muzeja grada), polivalentni trijem, spomenuti mnemocentar, dječja kuća i radnički dom (nevelikih razmjera) i spomen-park. Konzervirani su svi ostaci logora (zid i temelji, kostur logoraške zgrade) a također i toranj koji će postati neka vrst vidikovca.

Teško je, međutim, iz ovog nabranja steći sliku odnosa ovih sadržaja, prostorne omjere i njihovu međuzavisnost; treba međutim reći da pojedini elementi ni u kom slučaju nisu onih razmjera koje bi očekivali u normalnim uvjetima. Ovdje su oni strogo funkcionalni, računaju s dnevnim protokom određenog broja posjetilaca, a odlikuje ih i mogućnost brzih mijena, prilagodavanja.

Polivalentna muzejska dvorana i mnemocentar koncipirani su primjerice kao srce živog organizma Spomen-područja; omogućuju neposredne kontakte, računaju s filmskim, teatarskim, muzičkim prezentacijama, s izložbama. Cijeli prostor pulsira omogućujući namjerniku trenutno uključivanje preko ovog ambijenta u vrijeme prošlo: o njemu mu govore slike, riječi, pokreti. Predlaže se također da u mnemocentru osim podataka o »Danici« budu pohranjeni i oni o teroru uopće, ali i Podravini, Koprivnici, o našem jučer, danas, o sutra.

Plenština ne samo da redefinira tradicionalnu muzejsku djelatnost, već jednom memorijalnom području omogućava neophodan vitalitet u sadašnjosti, da bi posjetiocu omogućio evokaciju primjerenu vremenu, duhu i iskustvu, te predodžbi naših mladih generacija ali i stranaca.

Zanimljivo je istaknuti još neke elemente ovog projekta bez presedana u našoj memorijalnoj praksi: najviše korišten materijal su cigla i drvo (materijal kraja) a u izvedbu će se uključiti i omladina radnim akcijama. Cijena cijelog zahvata relativno je niska – deset milijuna dinara.

Ovih se dana očekuje da Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture potvrdi idejni projekt, kako bi mogla početi provedba prve faze radova čiji se završetak očekuje do 1981. godine.

RATKO ALEKSA